

Enskild dricksvattenbrunn och Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Det har kommit till Geotecs kännedom att det finns en variation inom Sverige i vilka krav kommunerna ställer på en fastighetsägare avseende anslutningsavgift för allmän renvattenanläggning i de fall när dricksvattenförsörjning redan tillgodoses från enskild brunn.

Gällande bestämmelser

Alla kommuner är enligt lag 2016:412 om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) skyldiga att se till att en allmän VA-anläggning byggs ut och drivs i de områden där så behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljö. Det åligger också kommunen att bestämma i vilket område detta behövs, det så kallade verksamhetsområdet för vattentjänsten.

Enligt 16 § i vattentjänstlagen har en fastighetsägare rätt att utnyttja den allmänna va-anläggningen om fastigheten:

1. finns inom VA-anläggningens verksamhetsområde, och
2. behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

I likhet med föregående stycke är en fastighetsägare enligt 24 § i vattentjänstlagen skyldig att betala en anläggningsavgift för den allmänna va-anläggningen om fastigheten

1. Finns inom VA-anläggningens verksamhetsområde, och
2. Med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt

Såvida en fastighetsägare kan visa att inget behov föreligger eller att behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt är denne alltså skyldig att betala anläggningsavgiften. Detta gäller oavsett om man väljer att ansluta sig till den allmänna VA-anläggningen eller inte.

Hur lagen följs och tolkas

I de situationer den här texten behandlar, är det ostridigt att fastigheten behöver både en renvatten- och en avloppsvattenanläggning. Vår uppfattning är däremot att det inte är säkert att behovet av en renvattenanläggning tillgodoses *bättre* genom allmänt vatten än genom enskilt vatten. Denna bedömning har historiskt varierat mellan olika kommuner.

Frågeställningen är inte ny och det finns ett antal rättsfall på området som visar att rättspraxis är att fastighetsägaren ej anses vara avgiftsskyldig om denne kan påvisa ett tjänligt vatten enligt Livsmedelsverkets riktlinjer för enskilt vatten. Nedan visar ett utdrag på några av de rättsfall vi har gått igenom.

Beställning ur riksarkivet: RA 42-2018/11215

Beslut: 1984-01-24, BVA 8 Mål nr: VA 42/82

Beslut: 1976-02-10, BVA 6 Mål nr: VA 130/74

Beslut: 1975-02-11, BVA 13 Mål nr: VA 63/73 Rättsfall: RÅ 1964 ref 11

Beslut: 1994-03-10, BVa 21 Mål nr: Va 202/92

Beslut: 1983-08-17, BVA 89 Mål nr: VA 164/82

Beslut: 1995-02-21, BVa 24 Mål nr: Va 197/93

Efter kontakt med föreningen Svenskt Vatten och Chefen för enheten Vattentjänster, Karin Ols, stärks vår uppfattning i denna tolkning av hur lagen skall användas. Ett vanligt vattenprov skall räcka och utgöra grunden för bedömningen i kombination att det finns tillräckligt med vatten. Även advokat Magnus Berg på Nordic Law, har samma tolkning. Vid samtal med VA-Syd, anser de att om fastighetsägaren kan uppvisa ett analysresultat med tjänligt vatten, räcker det som grund för att man ej kräver anslutningsavgift.

Geotecs tolkning och uppfattning

Det är Geotecs uppfattning att behovet av en renvattenanläggning bör betraktas som bättre uppfyllt genom en enskild dricksvattenbrunn än en allmän VA-anläggning om följande kriterier är uppfyllda:

1. Brunnen ger ett dricksvatten som är tjänligt enligt Livsmedelsverkets råd för enskild vattenförsörjning.
2. Brunnen ger tillräckligt med vatten för fastighetens nuvarande och framtida behov.
3. Det innebär en ekonomisk fördel för fastighetsägaren att behålla den egna brunnen.
4. Det inte finns skäl att misstänka en framtida förorening.

Enskilt vatten från korrekt utförda brunnar är ofta mycket bra. Enskilda grundvattenkemiska parametrar går också många gånger att framgångsrikt behandla med olika typer av filter.

Dessa filter är normalt mycket lätta för konsumenten att sköta.

De prover som bör ligga till grund för punkt 1 ovan bör således tas efter eventuell behandling och inte representeras av råvattnet.

Beträffande brunnens kapacitet görs normalt vid själv borrhningstillfället en uppskattning av brunnens kapacitet. Några ytterligare tester i form av provpumpningar eller kapacitettester är därför inte behövliga. Skulle fastighetsägaren anse sig behöva mer vatten än vad Livsmedelsverket föreskriver, eller att brunnen minskar i sin kapacitet sett över tid, går det med olika metoder att, dels utöka kapaciteten med olika tekniker, dels installera större reservoarer. Detta är åtgärder som respektive fastighetsägare har att ta ställning till eller utvärdera om det är mer rimligt att ansluta sig till den kommunala VA-anläggningen.

Johan Barth
Hydrogeolog
VD Geotec